

Fredagen den 6 juni

Kl. 09.00

*Högtidlighållande
av nationaldagen***Högtidlighållande av nationaldagen**

TALMANNEN:

I dag, den 6 juni, firas vår nationaldag i hela landet. Det är på sin plats att vi i riksdagen deltar i detta firande. Vi börjar därför dagen med att lyssna till Storkyrkans kör, som under ledning av musikdirektör Gustaf Sjökvist kommer att framföra "Sveriges flagga" av Hugo Alfvén och "Sverige" av Wilhelm Stenhammar.

Vi sjunger därefter tillsammans med kören vår nationalsång.

1 § Justerades protokollen för den 29 maj.

2 § Föredrogs och hänvisades

Förslag

1985/86:23 till socialförsäkringsutskottet

3 § Fortsattes behandlingen av finansutskottets betänkande 1985/86:30, skatteutskottets betänkande 1985/86:50, finansutskottets betänkanden 1985/86:29 och 34 samt skatteutskottets betänkande 1985/86:38 (forts. från prot. 164).

Finansutskottets betänkande 30

Mom. 1 a (de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken)

Först biträdades reservation 2 av Hans Petersson i Hallstahammar – som ställdes mot motion 600 av Alf Svensson i motsvarande del – med acklamation.

Härefter biträdades reservation 1 av Björn Molin m. fl. med 154 röster mot 17 för reservation 2 av Hans Petersson i Hallstahammar. 138 ledamöter avstod från att rösta.

Slutligen bifölls utskottets hemställan med 159 röster mot 150 för reservation 1 av Björn Molin m. fl.

Mom. 1 b (fördelningspolitikens inriktning)

Utskottets hemställan bifölls med 269 röster mot 38 för reservation 3 av Rolf Kenneryd och Olof Johansson. 2 ledamöter avstod från att rösta.

Ylva Annerstedt (fp) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Mom. 2 (avskaffande av löntagarfonderna)

Utskottets hemställan bifölls med 158 röster mot 150 för reservation 4 av Björn Molin m. fl.

Mom. 3 (kredit- och valutapolitiken)

Först biträdades reservation 5 av Björn Molin m. fl. med 154 röster mot 17 för reservation 6 av Hans Petersson i Hallstahammar. 139 ledamöter avstod från att rösta.

Härefter bifölls utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 5 av Björn Molin m. fl. – genom uppresning.

Mom. 4 a (betalningsvillkor vid kreditköp)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 7 av Björn Molin m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 4 b (avskaffande av bilkreditförordningen)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 8 av Lars Tobisson m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 5 (ändrad tid för återbetalning av medel på likviditetskonto)

Utskottets hemställan bifölls med 266 röster mot 43 för reservation 9 av Björn Molin och Anne Wibble.

Mom. 7 (de allmänna riktlinjerna för budgetregleringen)

Först biträdades reservation 13 av Hans Petersson i Hallstahammar – som ställdes mot motion 600 av Alf Svensson i motsvarande del – med acklamation.

Härefter biträdades reservation 12 av Rolf Kenneryd och Olof Johansson med 38 röster mot 17 för reservation 13 av Hans Petersson i Hallstahammar. 254 ledamöter avstod från att rösta.

Därpå biträdades reservation 11 av Björn Molin och Anne Wibble med 41 röster mot 39 för reservation 12 av Rolf Kenneryd och Olof Johansson. 228 ledamöter avstod från att rösta.

Härefter biträdades reservation 10 av Lars Tobisson m. fl. med 71 röster mot 41 för reservation 11 av Björn Molin och Anne Wibble. 197 ledamöter avstod från att rösta.

Slutligen bifölls utskottets hemställan med 142 röster mot 71 för reservation 10 av Lars Tobisson m. fl. 96 ledamöter avstod från att rösta.

Mom. 8 (utredning om konsekvenserna av generella nedskärningar)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 14 av Hans Petersson i Hallstahammar – bifölls med acklamation.

Mom. 13 a (finansieringsform för vissa investeringsprojekt)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 15 av Hans Petersson i Hallstahammar – bifölls med acklamation.

Mom. 13 b (utnyttjande av särskild låneordning i Nordiska Investeringsbanken, m. m.)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 16 av Rolf Kenneryd och Olof Johansson – bifölls med acklamation.

Övriga moment

Utskottets hemställan bifölls.

Skatteutskottets betänkande 50

Mom. 1 (skattepolitikens inriktning)

Utskottets hemställan bifölls med 271 röster mot 37 för reservation 1 av Stig Josefson och Marianne Andersson.

Mom. 2 (garantibeskattningen och 1 500-kronorsavdraget)

Utskottets hemställan bifölls med 290 röster mot 16 för reservation 2 av Tommy Franzén. 1 ledamot avstod från att rösta.

Mom. 3 (utbotaxeringen)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 3 av Tommy Franzén – bifölls med acklamation.

Mom. 4 (kompensation till kommunerna)

Utskottets hemställan bifölls med 292 röster mot 16 för reservation 4 av Tommy Franzén.

Mom. 5 (slopande av fastighetsskatten helt eller delvis)

Utskottets hemställan bifölls med 158 röster mot 151 för reservation 5 av Knut Wachtmeister m. fl.

Mom. 6 a (omläggning av fastighetsskatten)

Utskottets hemställan bifölls med 290 röster mot 16 för reservation 6 av Tommy Franzén. 3 ledamöter avstod från att rösta.

Mom. 7 a (en ny utformning av småhusbeskattningen)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 7 av Knut Wachtmeister m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 7 b (avdragsrätt vid beskattningen för reparation och underhåll av eget hem).

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 8 av Knut Wachtmeister m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 8 a (den skattefria gränsen vid uthyrning av fritidshus)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 9 av Knut Wachtmeister m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 9 (fastigheter utomlands)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 10 av Knut Wachtmeister m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 10 (räntelån)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 11 av Knut Wachtmeister m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 11 (hyra från fåmansföretag)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 12 av Knut Wachtmeister m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 14 (översyn av beskattningen av bostadsrätt, m. m.)

Utskottets hemställan bifölls med 158 röster mot 151 för reservation 13 av Knut Wachtmeister m. fl.

Mom. 15 a (realisationsvinstsbeskattningen av fastigheter)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 14 av Knut Wachtmeister m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 15 b (realisationsvinst vid fastighetsavståenden)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 15 av Knut Wachtmeister m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 17 (kvarskatteuppbörden)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 16 av Knut Wachtmeister m. fl. i motsvarande del – bifölls med acklamation.

Mom. 18 (kvarskatteavgiften)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 17 av Knut Wachtmeister m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 19 (investeringsfonderna)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 18 av Knut Wachtmeister m. fl. i motsvarande del – bifölls med acklamation.

Mom. 20 (nivån för insättning på skogskonto)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 19 av Knut Wachtmeister m. fl. i motsvarande del – bifölls med acklamation.

Mom. 21 (uppskovstidens längd)

Utskottets hemställan bifölls med 158 röster mot 151 för reservation 20 av Knut Wachtmeister m. fl.

Mom. 22 (överföring av skogskonto till annan bank)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 21 av Knut Wachtmeister m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 24 b (minimibelopp för skogsvårdsavgiften)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 22 av Knut Wachtmeister m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 24 c (sänkning av skogsvårdsavgiften)

Utskottets hemställan bifölls med 195 röster mot 79 för reservation 23 av Knut Wachtmeister m. fl. 33 ledamöter avstod från att rösta.

Mom. 25 (skogsbilvägar)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 24 av Knut Wachtmeister m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 26 (lantmäterikostnader)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 25 av Stig Josefson och Marianne Andersson – bifölls med acklamation.

Mom. 27–29 (alkoholbeskattningen)

Utskottets hemställan bifölls med 253 röster mot 53 för reservation 26 av Kjell Johansson och Leif Olsson. 3 ledamöter avstod från att rösta.

Övriga moment

Utskottets hemställan bifölls.

Finansutskottets betänkande 29

Mom. 1 (den ekonomiska utvecklingen i kommunsektorn m. m.)

Först biträdde reservation 4 av Hans Petersson i Hallstahammar – som ställdes mot motion 600 av Alf Svensson i motsvarande del – med acklamation.

Härefter biträdde reservation 3 av Rolf Kenneryd och Olof Johansson med 38 röster mot 15 för reservation 4 av Hans Petersson i Hallstahammar. 255 ledamöter avstod från att rösta.

Därpå biträdde reservation 2 av Björn Molin och Anne Wibble med 42 röster mot 37 för reservation 3 av Rolf Kenneryd och Olof Johansson. 228 ledamöter avstod från att rösta.

Härefter biträdde reservation 1 av Lars Tobisson m. fl. med 72 röster mot 41 för reservation 2 av Björn Molin och Anne Wibble. 193 ledamöter avstod från att rösta.

Slutligen bifölls utskottets hemställan med 141 röster mot 71 för reservation 1 av Lars Tobisson m. fl. 96 ledamöter avstod från att rösta.

Mom. 2 (effekter av höjt kommunalt grundavdrag)

Hemställan

Utskottets hemställan – som ställdes mot hemställan i reservation 5 av Björn Molin m. fl. – bifölls med acklamation.

Motivering

Utskottets motivering godkändes.

Mom. 3 (upphävande av lagen om skatteutjämningsavgift)

Utskottets hemställan bifölls med 200 röster mot 105 för reservation 9 av Lars Tobisson m. fl.

Mom. 4 (ändring i lagen om skatteutjämningsavgift)

Utskottets hemställan bifölls med 253 röster mot 42 för reservation 10 av Björn Molin och Anne Wibble. 9 ledamöter avstod från att rösta.

Mom. 5 a (bemyndigande att utge extra skatteutjämningsbidrag till kommunerna)

Utskottets hemställan – som ställdes mot *dels* reservation 11 av Lars Tobisson m. fl., *dels* reservation 12 av Björn Molin och Anne Wibble – bifölls med acklamation.

Mom. 6 (anslag till Skatteutjämningsbidrag till kommunerna m. m.)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 15 av Rolf Kenneryd och Olof Johansson – bifölls med acklamation.

Mom. 7 (anslag till Bidrag till kommunerna med anledning av avskaffande av den kommunala företagsbeskattningen)

Utskottets hemställan bifölls med 157 röster mot 151 för reservation 16 av Björn Molin m. fl.

Mom. 8 (kommunalt skattestopp)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 17 av Lars Tobisson m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 9 (förenklad statsbidragsgivning till kommunerna)

Hemställan

Utskottets hemställan – som ställdes mot *dels* hemställan i reservation 18 av Lars Tobisson m. fl., *dels* hemställan i reservation 19 av Rolf Kenneryd och Olof Johansson – bifölls med acklamation.

Motivering

Utskottets motivering – som ställdes mot *dels* den i reservation 21 av Björn Molin och Anne Wibble anförda motiveringen, *dels* den i reservation 20 av Hans Petersson i Hallstahammar anförda motiveringen – godkändes med acklamation.

Mom. 14 (statsbidraget till kommunerna för det kommunala bostadstillägget)

Utskottets hemställan bifölls med 283 röster mot 16 för reservation 22 av Hans Petersson i Hallstahammar. 1 ledamot avstod från att rösta.

Övriga moment

Utskottets hemställan bifölls.

Finansutskottets betänkande 34

Återförvisningsyrkandet

Kammaren avsåg med 261 röster mot 46 det av Karin Ahrland framställda yrkandet om återförvisning av ärendet till utskottet för ytterligare beredning. 1 ledamot avstod från att rösta.

Mom. 1 (räntenivån inom allemanssparandet)

Utskottets hemställan med godkännande av utskottets motivering – som ställdes mot utskottets hemställan med den ändring i motiveringen som föreslagits i reservation 1 av Björn Molin m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 2 (införande av en övergångsbestämmelse i lagen om allemanssparande)

Utskottets hemställan bifölls med 261 röster mot 45 för reservation 2 av Björn Molin och Lars De Geer. 1 ledamot avstod från att rösta.

Mom. 8 (målet för hushållssparandet)

Utskottets hemställan bifölls med 223 röster mot 84 för reservation 3 av Lars Tobisson m. fl.

Mom. 9 (sparstimulans och ökad aktiespridning)

Hemställan

Utskottets hemställan – som ställdes mot hemställan i reservation 4 av Björn Molin m. fl. – bifölls med acklamation.

Motivering

Utskottets motivering – som ställdes mot den i reservation 5 av Nils G. Åsling och Rolf Kenneryd anförda motiveringen – godkändes med acklamation.

Mom. 10 (möjlighet för Riksbyggen att bedriva bostadssparande för ungdomar inom allemanssparandets ram)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 6 av Björn Molin m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 11 (bosparande)

Utskottets hemställan bifölls med 162 röster mot 144 för reservation 7 av Björn Molin m. fl.

Mom. 13 (skatt på lotterivinster)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 8 av Björn Molin och Lars De Geer – bifölls med acklamation.

Mom. 14 a (medel på skattefondkonto)

Utskottets hemställan bifölls med 159 röster mot 149 för reservation 9 av Björn Molin m. fl.

Mom. 14 b (anslag till sparfrämjande åtgärder)

Utskottets hemställan – som ställdes mot *dels* reservation 10 av Björn Molin m. fl., *dels* reservation 11 av Nils G. Åsling och Rolf Kenneryd – bifölls med acklamation.

Mom. 15 (privata investeringskonton)

Utskottets hemställan bifölls med 265 röster mot 40 för reservation 12 av Nils G. Åsling och Rolf Kenneryd. 3 ledamöter avstod från att rösta.

Mom. 16 (realränteskatts inverkan på sparviljan)

Utskottets hemställan bifölls med 157 röster mot 151 för reservation 13 av Björn Molin m. fl.

Mom. 17 (förslag till stimulansåtgärder)

Utskottets hemställan – som ställdes mot motionerna Fi205, Fi721 och 600 av Alf Svensson i motsvarande delar – bifölls med acklamation.

Övriga moment

Utskottets hemställan bifölls.

Skatteutskottets betänkande 38

Mom. 1 (den allmänna energiskatten på olja m. m.)

Först biträdades reservation 1 av Knut Wachtmeister m. fl. i motsvarande del med 117 röster mot 18 för reservation 2 av Tommy Franzén i motsvarande del. 169 ledamöter avstod från att rösta.

Härefter bifölls utskottets hemställan med 177 röster mot 114 för reservation 1 av Knut Wachtmeister m. fl. i motsvarande del. 16 ledamöter avstod från att rösta.

Mom. 2 (den allmänna energiskatten på kolbränslen)

Utskottets hemställan – som ställdes mot *dels* reservation 3 av Knut Wachtmeister m. fl. i motsvarande del, *dels* reservation 4 av Tommy Franzén i motsvarande del – bifölls med acklamation.

Mom. 3 (den allmänna energiskatten på naturgas)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 5 av Tommy Franzén i motsvarande del – bifölls med acklamation.

Mom. 6 (den allmänna energiskatten på viss gasol)

Hemställan

Utskottets hemställan – som ställdes mot hemställan i reservation 6 av Knut Wachtmeister m. fl. i motsvarande del – bifölls med acklamation.

Motivering

Utskottets motivering godkändes.

Mom. 9–11 (underlaget för nedsättning av energiskatten för viss industri m. m.)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 9 av Knut Wachtmeister m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 14 (principerna för energibeskattningen)

Utskottets hemställan – som ställdes mot *dels* reservation 10 av Knut Wachtmeister m. fl., *dels* reservation 11 av Kjell Johansson och Britta Bjelle – bifölls med acklamation.

Mom. 15 a (allmän skattebefrielse för viss etanol)

Utskottets hemställan bifölls med 254 röster mot 54 för reservation 12 av Stig Josefson och Marianne Andersson i motsvarande del.

Mom. 15 b (skattebefrielse för viss etanolproduktion)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 12 av Stig Josefson och Marianne Andersson i motsvarande del – bifölls med acklamation.

Mom. 17 (vattenkraftsskatten)

Utskottets hemställan bifölls med 288 röster mot 16 för reservation 13 av Tommy Franzén. 1 ledamot avstod från att rösta.

Mom. 18 (en höjning av omsättningsskatten på vissa värdepapper)

Först biträdde reservation 14 av Knut Wachtmeister m. fl. i motsvarande del med 155 röster mot 16 för reservation 15 av Tommy Franzén i motsvarande del. 133 ledamöter avstod från att rösta.

Härefter bifölls utskottets hemställan med 158 röster mot 147 för reservation 14 av Knut Wachtmeister m. fl. i motsvarande del.

Mom. 19 (övriga förslag i propositionen till ändringar i omsättningsskatten på vissa värdepapper)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 16 av Knut Wachtmeister m. fl. i motsvarande del – bifölls med acklamation.

Mom. 20 (befrielse från omsättningsskatten vid i utlandet bosatta personers köp och försäljning av svenska värdepapper)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 17 av Knut Wachtmeister m. fl. i motsvarande del – bifölls med acklamation.

Mom. 22 (avdrag för representation)

Utskottets hemställan – som ställdes mot *dels* reservation 18 av Knut Wachtmeister m. fl. i motsvarande del, *dels* reservation 19 av Tommy Franzén i motsvarande del – bifölls med acklamation.

Mom. 23 (vinstandelsstiftelser)

Utskottets hemställan bifölls med 157 röster mot 148 för reservation 20 av Knut Wachtmeister m. fl.

Prot. 1985/86:165
6 juni 1986

*Vissa skogspolitiska
frågor*

Mom. 24 (tobaksskatten)

Utskottets hemställan bifölls med 268 röster mot 32 för reservation 21 av Tommy Franzén i motsvarande del. 6 ledamöter avstod från att rösta.

Övriga moment

Utskottets hemställan bifölls.

4 § Föredrogs

Finansutskottets betänkande

1985/86:33 Uppskov med behandlingen av vissa ärenden

Skatteutskottets betänkanden

1985/86:51 Överenskommelse med Danmark om beskattning av s. k. gränsgångare, m. m. (prop. 1985/86:174)

1985/86:52 Uppskov med behandlingen av vissa ärenden

Socialförsäkringsutskottets betänkande

1985/86:24 Uppskov med behandlingen av vissa ärenden

Kammaren biföll vad utskotten i dessa betänkanden hemställt.

5 § Vissa skogspolitiska frågor

Föredrogs jordbruksutskottets betänkande 1985/86:26 om vissa skogspolitiska frågor (prop. 1985/86:150 delvis).

Anf. 1 SVEN ERIC LORENTZON (m):

Herr talman! Vad gäller skogsnäringens betydelse för landet, ekonomin, sysselsättningen och regionalpolitiken är vi helt ense. Vi är också ense om att skogstillgångarna har ökat och att det finns möjligheter till större skogsuttag utan att det framtida skogsbruket äventyras. Vi är dessutom ense om att det är inom privatskogsbruket som de ökade avverkningsmöjligheterna finns.

Privatskogsbruket har under senare år byggt upp sina virkesförråd. För detta skall de privata skogsägarna inte kritiseras, utan tvärtom snarare få beröm. De volymer av grovskog som finns har en stor värdetillväxt och är en förutsättning för att sågverksindustrin skall kunna ges kvalitetsråvara. Att arbeta med stora virkesförråd måste vara lönsamt såväl för den enskilde som för staten.

I propositionen talas om att den låga avverkningen har varit ett hinder för skogsindustrins utveckling. Regeringen säger vidare att de negativa konsekvenserna för bytesbalansen kan beräknas till tiotals miljarder kronor, och detta skulle alltså främst bero på passiva skogsägare.

Låt mig först bemöta en del av dessa påståenden. Skogsnäringen är exportberoende. När man talar om industrins kapacitetsutnyttjande, måste man se detta under en hel konjunkturcykel och inte under enstaka år. När köparintresset är lågt i våra köparländer, kan vi inte köra med fullt

kapacitetsutnyttjande. Detta gör att de exportförluster som man talar om mera är teoretiska beräkningar än faktiska uppgifter.

Vad gäller påståendet att skogsindustrin har hindrats i sin utveckling är jag litet frågande. Den utveckling som man tidigare har talat om gällde rationaliseringar, som innebar besparingar på råvarusidan men en vidareutveckling av vidareförädlingen. På detta sätt skulle vi öka sysselsättningen, förbättra ekonomin och göra oss mindre konjunkturkänsliga. Nu förefaller det som om man tänker satsa i skogsindustrins basproduktion. Är det så, eller har kommunikationerna mellan jordbruks- och industridepartementen inte fungerat?

I propositionen tar man inte upp en annan tendens inom skogsindustrin, nämligen ökningen av annonserade planer på nedläggning av sågverkskapacitet. Flera stora skogsbolag har sådana planer, vilket kan innebära att den råvara, timret, som ger skogsbruket bäst netto får sämre avsättning.

Det är riktigt, som sägs i propositionen, att virkesimporten är hög, men det hade varit på sin plats om regeringen också hade nämnt att det finns företag i landet som för att få koncession har ålagts att importera ganska stora kvantiteter. Likaså bör noteras att t. ex. Danmark är ett naturligt fångstområde för sydsvenska skogsföretag.

Departementschefen talar i propositionen om att industrin har små råvarulager. Det är riktigt, men det har under många år varit en strävan att hålla små lager. Det höga ränteläge som vi har haft under lång tid har också lett till små lager. Detta gör att industrin är mycket känslig vid snabbt ökande råvarubehov. Den tröghetsfaktor som naturligt är inbyggd i privatskogsbruket gör att man inte snabbt kan reagera på de signaler som kommer från industrin. Detta problem måste uppmärksammas. Privatskogsbruket har inga möjligheter att snabbt klara en omställning till ett ökat råvarubehov och kan inte med nuvarande låga lönsamhet i skogsbruket tjänstgöra som lagerhållare. Här måste industrin och skogsägarna gemensamt finna lösningar.

För att få fram de önskvärda virkesvolymerna föreslår regeringen olika åtgärder. En del innebär stimulans, andra är av mera tvingande natur. Moderata samlingspartiet accepterar de förstnämnda, men avvisar de tvingande.

Regeringen föreslår att ransoneringsbestämmelserna skall ändras. Detta hälsar vi med tillfredsställelse. Det innebär att regeringen gått oss till mötes beträffande vad vi i tidigare motioner förordat. Vi har velat gå betydligt längre och har därför i reservation 1 upprepat vårt krav på en översyn av skogsvårdslagen.

Regeringen föreslår också att skogsvårdsorganisationen skall tillföras ytterligare medel för information som mera riktar sig till skogsägarna. Vi i moderata samlingspartiet ställer oss bakom denna information, men vi vill framhålla att den bör ske inom nuvarande ekonomiska ramar och att den bör riktas mot de skogsägare som inte nås av andra skogsorganisationer. Det är säkert viktigt att man vid dessa kontakter har ett bra planunderlag, men vi anser i enlighet med vad vi tidigare framfört att detta kan framtas i en betydligt enklare form än på grundval av nuvarande standard för de översiktliga skogsinventeringarna. Därför föreslår vi i reservation 2 avslag på förslagen om ytterligare medelstillskott.

I propositionen tar departementschefen återigen upp frågan om jordförvärvslagstiftningen. För några dagar sedan förde kammaren en debatt om denna. Jag tänker därför bara upprepa kravet på att den aviserade översynen skall ske i en parlamentarisk utredning och yrkar bifall till reservation nr 7. Denna är gemensam för folkpartiet och moderaterna.

Vi har också i ett särskilt yttrande anmält att vi anser att det resonemang om juridiska personers fastighetsförvärv som förs i propositionen lämpligen borde behandlas i samband med den översyn av jordförvärvslagstiftningen som nu ett flertal gånger har utlovats.

Herr talman! Jag yrkar bifall till de reservationer moderaterna under-tecknat.

Slutligen vill jag önska herr jordbruksministern en god och välgörande sommar. Vi gläder oss åt att jordbruksministern har velat gästa oss i kammaren i riksmötets sista debatt.

Under detta anförande övertog andre vice talmannen ledningen av kammarens förhandlingar.

Anf. 2 LARS ERNESTAM (fp):

Herr talman! Jag skall mycket kortfattat kommentera de reservationer i betänkandet i vilka folkpartiets representanter finns med.

Folkpartiet yrkar avslag på förslaget till anslagshöjningar på sammanlagt 13 miljoner för bidrag till skogsvård och till personalförstärkningar inom skogsvårdsstyrelserna. Dessa anslagsförstärkningar har, som vi uppfattar det, en mycket marginell betydelse. Vi vill göra besparingarna mot bakgrund av den höjning av Norrlandsstödet som riksdagen nyligen beslutat om. Vi ser alltså detta också som en budgetbalanseringsfråga.

Vi anser inte heller att det är nödvändigt att nu höja den rörliga krediten i riksgäldskontoret för skogsstyrelsen. Folkpartiets ställningstaganden i samband med det i går behandlade betänkandet från skatteutskottet avser åtgärder som enligt vår mening ger bättre stimulanser för skogbruket.

Vi vidhåller vår redovisade uppfattning om behovet av en särskild parlamentarisk utredning för översyn av jordförvärvslagen. Inte minst statsrådets tolkningar i propositionen av lagen visar att en sådan översyn är nödvändig. Vi har ju debatterat den frågan tidigare, men jag vill säga att vi mycket gärna hade sett att översynen blivit parlamentarisk.

I ett särskilt yttrande redovisar vi vår syn på behovet av en översyn av skogsvårdslagstiftningen i syfte att uppnå såväl ökade miljöhänsyn som förenklingar och borttagande av tvångsmoment i lagstiftningen.

Herr talman! Jag yrkar bifall till de reservationer till betänkandet som folkpartiets representanter ställt sig bakom och i övrigt bifall till utskottets hemställan.

Slutligen vill jag instämma i Sven Eric Lorentzons sommarhälsningar till statsrådet.

Anf. 3 LENNART BRUNANDER (c):

Herr talman! I den kompletteringsproposition som vi nu behandlar har jordbruksministern fört ett resonemang om hur man skall få fram mer virke

ur skogen och framställt tillgången på skogsråvara som ett ganska stort problem. Det är klart att det kan vara det ibland, men problemställningen stämmer kanske inte riktigt med den vinkling som den fått i propositionen.

När det gäller beskrivningen av det privata skogsbruket kan jag i stor utsträckning instämma i vad Sven Eric Lorentzon nyss redovisade. Vi skall vara ganska tacksamma för att det privata skogsbruket har en reserv av råvara, eftersom både domänverket och skogsbolagen har avverkat för mycket under gångna år. Det är en av orsakerna till de nuvarande problemen.

I propositionen och även i betänkandet anfördes att den låga avverkningsgraden har lett till att industrin fått minska sina råvarulager och importera mer råvara. Men det är ju precis så som Sven Eric Lorentzon antydde, att industrin på grund av räntekostnaderna har ansträngt sig för att hålla råvarulagren små. Man har av ekonomiska skäl tagit risken att ha små lager. Det är naturligtvis ett problem med detta och säkert inte särskilt förnuftigt att bedriva den politiken, eftersom konjunkturerna svänger ganska snabbt. De signaler som skogsindustrin måste ge skogsägarna för att de skall avverka tar tid att nå fram.

Jag tror att det är ganska naturligt att vi har en import, dels därför att länder som inte har egen skogsindustri med fördel kan utnyttjas som råvarubas, dels därför att vi har byggt skogsindustrier som för sin konsumtion faktiskt har blivit ålagda att importera virke. Därtill kommer att industrin inte är obenägen att i vissa situationer importera virke. Detta bör vara med i diskussionen för att man skall kunna göra en rättvis bedömning.

Jag tror att det finns naturliga orsaker till den situation som vi befinner oss i. Det är nödvändigt att vi får en bättre möjlighet att nå ut till skogsägarna med de signaler som behövs för att de skall avverka virke i tillräcklig mängd. För detta krävs också stimulanser. En del stimulanser föreslås i propositionen, men resten får klaras mellan skogsägarna och industrin.

Av avgörande betydelse för att få fram virke är att det finns vägar. Vi har i en reservation föreslagit en ökning av anslaget för byggandet av skogsvägar i inre stödområdet. Det är en viktig del i denna problematik. Dock skall det inte byggas några vägar ovanför skogsodlingsgränsen, där man måste vara försiktig med avverkning.

Det har tagits upp en diskussion beträffande jordförvärvslagen. Vi har träffat en överenskommelse i utskottet och fått ett löfte från jordbruksministern om översyn av jordförvärvslagen. Dessa frågor bör rimligtvis tas upp i det sammanhanget. Vi har i en reservation framhållit att om man skall kunna förse jordbrukare, skogsbrukare, kombinerade företag och även sågverksföretag i vissa situationer med virke, så krävs det att man får utnyttja både den skogsmark som finns hos lantbruksnämnderna – den är inte så liten i vissa områden – och den skogsmark som ägs av domänverket, skogsbolagen och kyrkan. Detta är nödvändigt för att man skall ha något att arbeta med. Vi anser att det är rimligt att dessa frågor tas upp i anslutning till den aviserade översynen.

Skogsvårdslagen har vi diskuterat i tidigare sammanhang. Vi krävde då en översyn, en förenkling av lagen. Därigenom skulle man också förenkla arbetet på skogsvårdsstyrelserna. Personalen där kunde då i ökad utsträck-

ning rikta sina resurser mot de passiva skogsägarna, föra diskussioner med dem och ge dem information om vad som bör göras. Jag tror att man på den vägen skulle klara av en stor del av detta. Vi har mot den bakgrunden yrkat avslag på jordbruksministerns förslag om ytterligare medel till skogsvårdsstyrelserna för detta ändamål.

Men det anförda, herr talman, yrkar jag bifall till reservationerna 4, 6 och 8.

Även jag önskar jordbruksministern en trevlig sommar, då han kan fundera över jordbrukets och skogsbrukets problem.

Anf. 4 JOHN ANDERSSON (vpk):

Herr talman! Det här betänkandet från jordbruksutskottet behandlar vissa skogspolitiska frågor, som har aktualiserats i kompletteringspropositionen. Låt mig börja med att notera att den förstärkning av skogsvårdsstyrelserna som vpk föreslog i anledning av budgetpropositionen och som vi då inte fick gehör för nu föreslås av regeringen. Vi tror att det är en riktig åtgärd att genom en förstärkt rådgivning, information och tillsyn m. m. på skogsbrukets område försöka få en bättre virkesförsörjning och i övrigt en bättre skötsel av vår skogsmark. Det finns enligt vår mening möjlighet till och behov av ytterligare insatser i den här riktningen.

I propositionen föreslås, som vi fattade det, en ändrad tillämpning av 5 § jordförvärvslagen. Bl. a. anför:

”Möjligheterna att utveckla kombinerade skogs- och jordbruksföretag bör givetvis tas till vara där detta ger goda regionalpolitiska effekter. Men strävan att stärka sådana företag får inte medföra en för snäv avgränsning av juridiska personers möjligheter att förvärva mark.”

Det var den sist anförda meningen som vi var skeptiska till.

Den slutsats man kan dra av detta och vad som i övrigt anförts var att regeringen har en strävan att underlätta för juridiska personer att förvärva jord- och skogsmark. Vi är, som jag har sagt, ganska skeptiska till detta. Vi tror inte att det är en lösning för att behålla en levande landsbygd. Vad vi behöver är aktiva brukare av jord- och skogsfastigheter i skogsbygderna. Åtgärderna måste då inriktas på att man skall kunna uppnå detta, inte på att underlätta för juridiska personer att förvärva sådan mark.

Nu fastslås i utskottets betänkande att regeringen inte föreslår någon ändring av jordförvärvslagen i propositionen. Ej heller förordas någon ändring av lagens tillämpning i förhållande till vad riksdagen uttalade vid nuvarande lags tillkomst år 1978. Enligt utskottets mening innebär uttalandet i förevarande proposition om jordförvärvslagens tillämpning en beskrivning av gällande rätt.

Man kan fundera över hur en beskrivning av gällande rätt och tillämpning skall kunna påverka utbudet av skogsråvaran nu, som det sägs i propositionen. Rimligtvis måste detta ha varit möjligt nu och tidigare, eller också har inte 5 § tillämpats på ett riktigt sätt. Funderingar kring det här föranledde en viss efterforskning på området, och följande kom då fram, vilket jag vill redovisa till protokollet:

Det uttalande i propositionen om jordförvärvslagens tillämpning som sägs vara en beskrivning av gällande rätt återfinns i en motion i anledning av

proposition 1978/79:85 om jordförvärvslagen. Samma uttalande återfinns i en reservation, fogad till jordbruksutskottets betänkande 1978/79:19. Summan av det hela är att det som anfördes i en reservation när jordförvärvslagen beslutades av riksdagen nu är en beskrivning av gällande lag.

Jag är inte så väl bevandrad i lagtexter och tillämpningsbestämmelser, men nog kan man fundera litet över hur det hela går ihop. Vi behöver väl inte nu föra någon debatt om detta. Utskottet uttalar ju att det inte handlar om någon förändring av vare sig lag eller tillämpning, och det får vi rätta oss efter.

Med det anförda vill jag yrka bifall till reservation 9 i betänkandet och i övrigt till utskottets hemställan.

Anf. 5 MARTIN SEGERSTEDT (s):

Herr talman! Både skogspolitiken och jordförvärvslagen har den senaste tiden diskuterats här i kammaren vid flera tillfällen. Med hänsyn till att ingenting principiellt nytt har tillkommit vill jag begränsa mig till att hänvisa till kammarens protokoll av den 16 april och av den 21 maj i år.

Låt mig dessutom få uttala utskottsmajoritetens tillfredsställelse över de åtgärder som regeringen föreslår och planerar för att öka avverkningarna. Det är tillfredsställande att vi har kunnat nå en så bred enighet om de rika virkestillgångar som vi har i den svenska skogen. Regeringen betonar också i propositionen vikten av en väl fungerande virkesmarknad. Information till skogsägarna för att åstadkomma ett tillfredsställande virkesutbud är en av de viktigaste åtgärderna. Detta är givetvis i första hand ett intresse och ett ansvar för virkesmarknadens parter. Enligt vad som uppges planerar parterna en fortlöpande, gemensamt organiserad informationskampanj i syfte att åstadkomma ett virkesutbud som är rimligt med hänsyn till skogstillståndet och som är anpassat till skogsindustrins behov. Till detta kommer den information samt de råd och anvisningar som skogsvårdsorganisationen nu i ökad utsträckning kan ägna sig åt och som kommer att rikta sig till de skogsägare som av olika skäl framstår som passiva.

Det ökade anslag som vi i och med dagens beslut tillför skogsvårdsorganisationen kommer även det att ge utslag i ökad aktivitet inom skogsbruket. Med hänsyn till den stora betydelse som skogsnäringen har för sysselsättningen och landets ekonomi måste virkesförsörjningen fungera. Därför är regeringens åtgärder ytterst angelägna.

Herr talman! Jag yrkar bifall till hemställan i jordbruksutskottets betänkande 1985/86:26 och avslag på reservationerna.

Anf. 6 BENGT KRONBLAD (s):

Herr talman! I jordbruksutskottets betänkande 1985/86:26 behandlas vissa skogspolitiska frågor och då speciellt den volym skogsavverkningen nu har. Regeringen har i årets kompletteringsproposition framlagt vissa förslag till åtgärder för att öka avverkningen.

För skogsägare gäller de riktlinjer som beslutades av 1979 års riksdag. Enligt detta beslut skall skogsmarken utnyttjas och skötas så, att den ger en hög och varaktig samt värdefull virkesavkastning. 1983 års riksdagsbeslut kompletterade dessa riktlinjer genom införande av skogspolitiska mål med

Prot. 1985/86:165
6 juni 1986

*Vissa skogspolitiska
frågor*

avseende på avverkningsansvar för skogsägaren.

Skogsråvaran är för den svenska samhällsekonomin av mycket stor betydelse. Exportvärdet 1985 var ca 46 miljarder kronor eller drygt 20 % av Sveriges totala exportinkomst. 300 000 personer är också direkt eller indirekt i arbete inom skogsnäringen.

Mot denna bakgrund är det nödvändigt med ett ansvarstagande inom skogsnäringen. Jag konstaterar att avverkningarna i skogsbruket under det senaste året legat 10–15 miljoner m³sk under tillväxten, trots att förädlingsindustrin efterfrågat mer virke i Sverige. Detta har resulterat i ökad import av virke, vilket är dyrt för industrin och medför stora förluster för landet och dess handelsbalans.

Allt fler av sågverken råkar i dag i en akut råvarukris. Jag kan generellt påstå att produktionen hålls uppe genom att de råvarulager som sågverken skulle arbeta med efter semestrarna har tagits i anspråk redan i vår.

Utbudet av rotposter är också mycket lågt. Om inget mycket snart händer som förbättrar situationen, torde flera förädlingsindustrier få slå igen till hösten. Resten får arbeta med reducerad kapacitet.

Jag anser att skogs- och markägarna måste ta sitt ansvar så att strukturen i vår värdefulla skogsindustri inte allvarligt skadas. Detta skulle innebära att skogsbrukets lönsamhet långsiktigt försämras, att åtskilliga av våra mindre tätorter definitivt blir glesbygd och att våra skogsbygder blir virkesfångstområden för enstaka stora företag som har haft kapacitet att överleva krisen.

En av anledningarna till att vår sågverksindustri har varit framgångsrik är att den har satsat på stora råvarulager, så stora att de har kunnat konkurrera effektivt när kontrakt med köpare av den sågade varan har upprättats. En förutsättning är då att råvaran är tryggad. Ett modernt sågverk med rationell försäljningsorganisation kan inte fungera med "korta" råvarulager. Således är redan små råvarulager en allvarlig situation. I den situationen befinner vi oss i dag.

Enligt min mening bör därför åtgärder snarast vidtas för att råda bot på den onödiga och för det svenska hushållet dyrbara bristsituationen. Sakkunnigt folk inom skilda delar av skogsnäringen är överens om vilka ägarkategorier som står för den övervägande delen av underavverkningen. Det är varken storskogsbruket, privat eller statligt, eller de privata skogsägare som bebor sina fastigheter. Dessa ägarkategorier sköter sina skogar bra och avverkar över en tidsperiod i takt med tillväxten. Den grupp som nästan ensam svarar för glappet i skogsbrukets råvaruförsörjning är de skogsägare som inte bor på eller i anslutning till sin skogsfastighet och/eller inte är beroende av att bruka och sköta skogen för sin försörjning. I periferin finns också problemfastigheter av oftast mer temporärt slag ägda av dödsbon.

Den svenska skogen är en nationell resurs och därmed inte bara en angelägenhet för ägarna. Som nämnts tidigare svarar skogsnäringen för de i särklass största exportinkomsterna. Den är av avgörande betydelse för vår välfärd och för vår framtida ställning som industrination hur den svenska skogen sköts. Denna påtalade misshushållning måste undanröjas.

Herr talman! Om inga åtgärder sätts in ökar den regionala obalansen med mera glesbygd och större arbetslöshet. I exempelvis Kalmar län, där avverkingen är mycket under tillväxt och efterfrågan, ökar obalansen samt

utflyttningen från länet bl. a. på grund av detta oansvarigt låga samhällsansvar som skogsägarna visar.

Herr talman! Enligt min mening bör regeringen komplettera de ekonomiska styrmedel som redan finns, i syfte att uppnå ett fullständigt tillvaratagande av den årliga tillväxten i de svenska skogarna, innebärande ett absolut nödvändigt tillskott på minst tio miljoner m³sk per år till den svenska skogsindustrin.

Anf. 7 SVEN ERIC LORENTZON (m):

Herr talman! Jag har inte för avsikt att inlåta mig i en diskussion vid detta tillfälle. Denna debatt har vi nämligen fört tidigare.

Jag vill bara till Bengt Kronblad säga att bilden är betydligt mer komplicerad än som han ger uttryck för. Vi måste få en betydligt mer nyanserad bild även när det gäller virkesvård m. m. än som herr Kronblad ger uttryck för. Misshushållning, oansvarighet, osv. tror jag att man skall tala litet mer försiktigt om.

Vi är väl införstådda med problemen, och alla skogsägarkategorier är beredda att gemensamt arbeta för en lösning. Sådana inlägg och angrepp som Bengt Kronblad gjorde ger inte någon stimulans. När Bengt Kronblad talar om ekonomiska styrmedel i fråga om detta vet vi var han står, men jag tror att skogsnäringen börjar fundera litet.

Anf. 8 BENGT KRONBLAD (s):

Herr talman! Jag måste säga till Sven Eric Lorentzon att jag djupt beklagar hans inställning att vi i vårt land inte skall agera med politiska beslut, med ekonomiska åtgärder i form av t. ex. stöd till skogsvårdsstyrelsen och stöd till andra aktiviteter när det gäller skogsvård samt med skogsplaner som är nödvändiga för att öka avverkningen av skogar tillhöriga dem som icke bebor sina fastigheter och icke är aktiva. Jag förutsätter att Sven Eric Lorentzon inte ställer sig bakom dem som jag i mitt anförande räknade upp, dvs. de som icke är aktiva i skogsbruket. De skall också ta sitt samhällsansvar. Det är vad jag anser och vad jag framfört här men som Sven Eric Lorentzon kanske inte klart uppfattade.

Överläggningen var härmed avslutad.

Mom. 1 (översyn av skogsvårdslagen)

Utskottets hemställan bifölls med 238 röster-mot 70 för reservation 1 av Arne Andersson i Ljung m. fl. 1 ledamot avstod från att rösta.

Mom. 3 (anslag till Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter)

Utskottets hemställan – som ställdes mot *dels* reservation 2 av Arne Andersson i Ljung m. fl. i motsvarande del, *dels* reservation 3 av Lars Ernestam och Kerstin Gellerman i motsvarande del, *dels* reservation 4 av Lennart Brunander och Bertil Jonasson i motsvarande del – bifölls med acklamation.

Prot. 1985/86:165
6 juni 1986

*Vissa skogspolitiska
frågor*

Mom. 4 (skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 2 av Arne Andersson i Ljung m. fl. i motsvarande del – bifölls med acklamation.

Mom. 6 (anslag till Bidrag till skogsvård m. m.)

Utskottets hemställan – som ställdes mot *dels* reservation 2 av Arne Andersson i Ljung m. fl. i motsvarande del, *dels* reservation 3 av Lars Ernestam och Kerstin Gellerman i motsvarande del, *dels* reservation 4 av Lennart Brunander och Bertil Jonasson i motsvarande del – bifölls med acklamation.

Mom. 7 (skogsstyrelsens rörliga kredit i riksgäldskontoret)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 5 av Lars Ernestam och Kerstin Gellerman – bifölls med acklamation.

Mom. 9 (anslaget till byggande av skogsvägar)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 6 av Lennart Brunander och Bertil Jonasson – bifölls med acklamation.

Mom. 12 (översyn av jordförvärvslagen)

Utskottets hemställan – som ställdes mot reservation 7 av Arne Andersson i Ljung m. fl. – bifölls med acklamation.

Mom. 13 (tillämpning av jordförvärvslagen)

Utskottets hemställan – som ställdes mot *dels* reservation 8 av Lennart Brunander och Bertil Jonasson, *dels* reservation 9 av John Andersson – bifölls med acklamation.

Övriga moment

Utskottets hemställan bifölls.

6 § På förslag av andre vice talmannen beslöt kammaren kl. 11.05 att ajournera sina förhandlingar till kl. 11.15, då finansutskottets betänkanden 1985/86:36 och 38–41 väntades föreligga.

7 § Förhandlingarna återupptogs kl. 11.15.

8 § Anmäldes och bordlades

Förslag

1985/86:16 Riksdagens revisorers förslag angående lokalanvändning vid myndigheter med eget lokalhållningsansvar

9 § Anmäldes och bordlades

Finansutskottets betänkanden

1985/86:36 Tilläggsbudget II och tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

1985/86:38 Anslag till räntor på statsskulden. m. m. (prop. 1985/86:150 delvis)

1985/86:39 Statsbudgetens inkomster för budgetåret 1986/87 (prop. 1985/86:100 delvis och 1985/86:150 delvis)

1985/86:40 Statsbudgetens utgifter för budgetåret 1986/87 (prop. 1985/86:150 delvis)

1985/86:41 Statsbudget för budgetåret 1986/87

10 § Andre vice talmannen erinrade om att kammarens nästa sammanträde skulle ta sin början tio minuter efter det att pågående arbetsplenum avslutats.

11 § Kammaren åtskildes kl. 11.17.

In fidem

BENGT TÖRNEILL

/Gunborg Apelgren